

Els paisatges de Viladrau: de l'Arcàdia noucentista als nous eixos verds

ANNA RENAU I PERMANYER

The landscapes of Viladrau: from the noucentista Arcadia to the new green axes

L'article sorgeix de l'*Estudi de Paisatge del nucli urbà de Viladrau en el seu context* (2024) encarregat per l'Ajuntament de Viladrau com a full de ruta per a la gestió del paisatge urbà del poble. Presenta l'evolució històrica i els paràmetres que han configurat i configuren el paisatge urbà de Viladrau. A partir de l'exploració del paisatge urbà i natural, s'assenyalen els elements que defineixen la identitat de la població i s'estableix una estratègia paisatgística que permeti adaptar el planejament urbanístic amb els valors identificats i millorar l'encaix del poble amb el seu. A més, s'inclou, com a cas d'estudi, el passeig de les Farigoles, que exemplifica la relació entre paisatge, història i vida quotidiana.

Paraules clau: estudi, paisatge, patrimoni, urbà, urbanisme, Viladrau.

The article arises from the *Landscape Study of the urban core of Viladrau in its context* (2024) commissioned by the Viladrau Town Hall as a roadmap for the management of the urban landscape of the village. The paper presents the historical evolution and the parameters that have shaped and continue to shape the urban landscape of Viladrau. Through the study of the urban and natural landscape, it highlights the elements that define the identity of the town and establishes a landscape strategy to improve its integration with its surroundings. It also includes the les Farigoles promenade as a case study to illustrate the relationship between landscape, history and daily life.

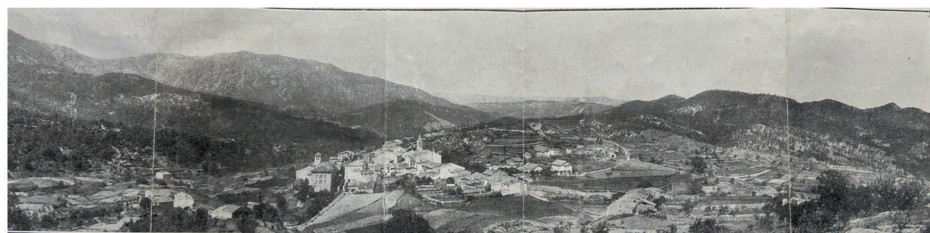
Keywords: heritage, landscape, study, urban planning, Viladrau.

VILADRAU, UN PAISATGE EN CONSTANT EVOLUCIÓ

Recollida d'antecedents.

L'origen de Viladrau és un exemple interessant per explicar com les condicions naturals, històriques i socioeconòmiques poden influir en l'establiment d'una comunitat en una ubicació com la de Viladrau, aïllada enmig de les muntanyes i lluny d'altres poblacions.

A l'Estudi de Paisatge Urbà hem dut a terme una recerca exhaustiva de la història de Viladrau i n'hem ordenat els fets en paral·lel als de la història de Catalunya, per tenir una visió contextualitzada del fets històrics locals en relació als del país i elaborar una hipòtesi del seu origen i la seva evolució urbana. De tots aquests fets, n'hem ressaltat els que van impulsar transformacions urbanes i que han influït de manera més determinant en l'evolució urbanística de Viladrau.

La transformació del paisatge de Viladrau: De la Vista panoràmica publicada a la *Topografia mèdica de Viladrau* (1915) a l'actualitat (2024). Autor: Anna Renau.

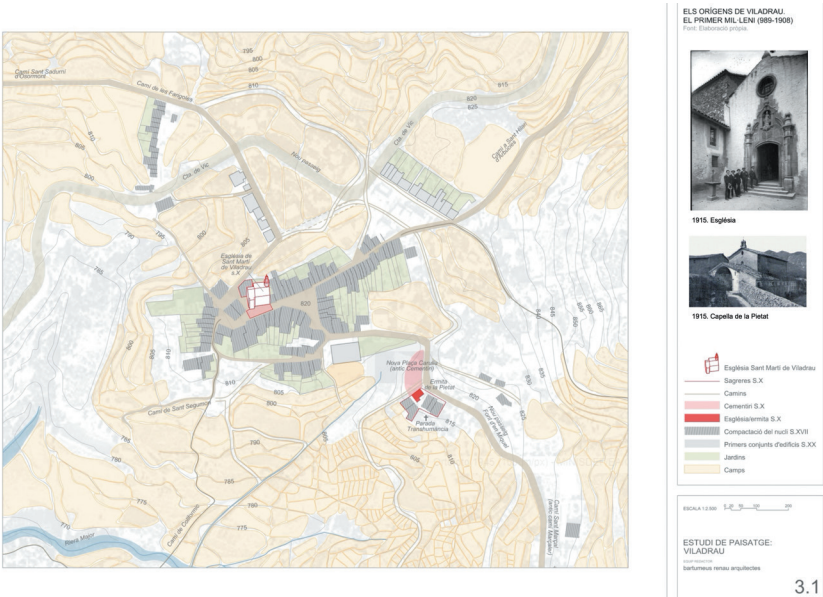
Així, veiem quatre etapes històriques clau en l'evolució urbana de Viladrau.

VILADRAU, UN ENCLAU ESTRATÈGIC. PRIMERA ETAPA

Les sagreres, nodes de connexió i primers espais urbans.

Sembla que l'origen de Viladrau es troba en la sagrera que va créixer al voltant de l'església de Sant Martí, que l'any 898 apareix esmentada com a parròquia dins el terme jurisdiccional del castell de Taradell, segurament al mateix emplaçament actual. La consolidació de la sagrera dins el terme parroquial el 1340, amb quasi un centenar de masos (alguns dels quals encara es conserven) i el creixement de la població al seu entorn evidencien que Viladrau es va convertir en un nucli de població significatiu.

A Catalunya el territori es caracteritzava per una complexa xarxa de camins que connectaven els masos dispersos i estructuraven el camp. Les sagreres, al redós de les parròquies situades a les cruïlles d'aquests camins, eren l'espai sagrat que ofería refugi als viatgers i on la comunitat buscava la protecció dels seus béns i productes davant dels senyors feudals. De mica en mica, les sagreres es van convertir en llocs de trobada on s'organitzaven mercats que dinamitzaven l'activitat econòmica. Podem dir, doncs, que les parròquies amb les seves sagreres van ser els primers espais urbans i actuaven com a unitats administratives que proporcionaven una estructura social als masos i assentaments aïllats. En aquest context, Viladrau va néixer com a sagrera de l'església de Sant Martí i va prosperar gràcies a la seva ubicació estratègica en una cruïlla de camins transhumants.

Els orígens de Viladrau. El Primer Mil·lenni (989- 1908). Autors: Estudi de Paisatge del nucli urbà de Viladrau en el seu context (2024).

EL MONTSENY, DE MUNTANYA PRODUCTIVA A ESPAI D'OCI. SEGONA ETAPA

El redescobriment de la natura i la muntanya com a expressió de la identitat catalana.

A partir de la segona meitat del segle XIX, la industrialització del territori i l'arribada a les fàbriques d'onades migratòries van transformar les ciutats amb un creixement ràpid i caòtic dels nuclis urbans.

La Barcelona asfixiada per les muralles i la contaminació de les fàbriques va cercar modernització i higiene en el projecte del Pla de Reforma i Eixample d'Ildefons Cerdà. La vida insalubre dins de la ciutat aconsellava allunyar-se d'aquells nuclis insans. Això explica com el nou moviment cultural i literari de la Renaixença, que aspirava a la recuperació de la identitat nacional pròpia, va impulsar l'auge de l'excursionisme a Catalunya. Entitats com el Centre Excursionista de Catalunya, fundat el 1890, esdevingueren difusores de valors culturals i científics.

A mitjan segle XIX, el Montseny era un ecosistema no només natural, sinó també social i econòmic: les feines tradicionals com el carboneig, l'extracció de minerals i el treball dels bosquerols i pagesos proporcionaven matèries primeres a altres oficis com esclopers, carreters, moliners etc, que ocupaven un centenar de persones. S'explotaven prop de vuitanta pous de glaç i de neu utilitzats per conservar aliments i per usos terapèutics. Les zones de Viladrau com l'àrea de la Sala, el Matagalls, Collformic i Coll Pregon, van ser importants centres d'explotació d'aquests pous.

La muntanya, fins llavors un espai d'explotació de recursos naturals, va començar a atraure els excursionistes pel seu paisatge natural, les fonts i l'aire pur. S'organitzaven excursions guiades per traginers amb mules cap a Sant Segimon i Matagalls. Així, el Montseny va anar perdent el seu caràcter productiu, i la privilegiada ubicació de Viladrau als peus del massís va convertir-la en un destí de lleure i salut per als excursionistes. La construcció dels primers hostals per acollir-los i, més tard, les cases d'estiueig, van transformar el caràcter agrícola i forestal del poble i van promoure una gran transformació urbana i social

FENOMEN DE L'ESTIUEIG I LES MILLORES URBANÍSTIQUES. TERCERA ETAPA

El Noucentisme i la idealització del paisatge rural, un nou imaginari paisatgístic.

Poc després de començar el segle XX, s'implanta a Catalunya el Noucentisme, un nou moviment que seguia, entre d'altres, les propostes

europées introduïdes per la Societat Cívica Ciutat Jardí (1912), de Cebrià de Montoliu, que defensava la millora de la qualitat de vida dels ciutadans i una convivència harmònica entre la ciutat i la natura. El Noucentisme neix amb la voluntat de modernitzar i estructurar Catalunya políticament i cultural, a partir del nou poder de la Mancomunitat, amb un ordre estètic i ideològic basat en la racionalitat i el classicisme; es pretén construir una Catalunya-ciutat planificada, amb espais ordenats i funcionals, seguint el model de la ciutat jardí, amb l'objectiu d'estructurar i domesticar la natura.

Durant aquesta època, Viladrau va esdevenir centre de lleure i residència d'una burgesia que des de Barcelona idealitzava el paisatge rural. La imbricació entre turisme i salut va derivar en una nova realitat social amb conseqüències arquitectòniques i urbanístiques. No és estrany que fossin dues eminències mèdiques de l'època, el doctor Ramon Bofill i el doctor Valentí Carulla, els primers a promoure l'estiueig a Viladrau, junt amb l'erudit local Antoni Ariet, alcalde i metge de la vila, que va impulsar la higienització de les formes de la vida rural. A partir de 1908, Viladrau viurà una època d'esplendor en paral·lel a la seva transformació urbana, condicionada per la millora de l'accessibilitat, la urbanització de carrers i la construcció de grans equipaments.

És llavors que es construeix la carretera de Seva a Viladrau, un nou accés que facilitarà la seva comunicació amb altres poblacions. Es tracen també vials amb l'amplada necessària per a les passejades a les fonts. Molts carrers seran pavimentats i als seus marges es plantarà l'arbre urbà per antonomàsia, el plàtan, imitant els carrers urbans. S'edificaran hotels i nous xalets per als estiuejants –les torres– i els camins agrícoles o de connexió amb altres poblacions esdevindran passeigs. També s'urbanitzaran els camins que comuniquen les cases pairals, transformades en cases d'estiueig (com la Vila, Can Rusquelles, Espinzella, la Sala, Ca l'Herbolari o Can Gat); es traslladarà el cementiri (1912) als afores del poble per guanyar un espai públic arbrat que esdevindrà la plaça Carulla; es construiran (1914) les Escoles Nacionals i la nova casa consistorial, projectada per l'arquitecte Lluís Planas Calvet. Aquests edificis i espais de caràcter públic, a més dels nous hotels i xalets d'estiueig, configuraran un ric patrimoni arquitectònic de la ma de reconeguts arquitectes.

L'Hotel Bofill i ca la Rita seran els centres de reunió social. A l'entorn de l'estiueig apareixeran noves activitats i entreteniments com les fontades i les excursions, els partits de tennis, els balls i les tertúlies literàries. Així, can Rosquelles i ca l'Herbolari van esdevenir centres culturals de primer ordre on es reunien intel·lectuals de la talla de Jaume Bofill i Mates («Guerau de Liost»), Josep Carner, Carles Riba, Clementina Arderiu i Marià Manent.

Per l'alta pluviositat de la zona, la geologia i les propietats medicinals de les aigües, Viladrau sempre ha estat coneguda per la gran quantitat i qualitat de fonts. Les més propers al nucli urbà van ser urbanitzades i enjardinades com a espais de relació social que depassaven l'element natural per esdevenir símbols culturals d'un nou imaginari paisatgístic, representats en les postals i la literatura.

LA FONT DE L'ORENETA I LA GUERRA CIVIL. QUARTA ETAPA

La font, una àgora dins del bosc, simbolitza el paisatge noucentista en front de l'inici de la barbàrie.

Dos mesos abans d'esclatar la Guerra Civil el juliol de 1936, s'inaugurava la font de l'Oreneta com a homenatge a Guerau de Liost, que havia mort el 1933. Van participar en la inauguració intel·lectuals i representants de les principals institucions de Catalunya i els principals mitjans de l'època se'n van fer ressò. La iniciativa havia partit de Marià Manent, i el conseller de Cultura de la Generalitat, Ventura Gassol, va encarregar el projecte del jardí de la font de l'Oreneta al paisatgista Joan Mirambell i el baix relleu que la decora, a l'escultor Joan Rebull, amb un díptic de Josep Carner.

La font de l'Oreneta era un espai que encaixava amb l'ideal noucentista d'un paisatge idíl·lic i afable. Situada en una zona frondosa, no gaire lluny del poble i prop de la Riera Major, s'hi arriba encara avui per un camí vorejat de camps que es desvia del camí de Can Rosquelles.

El projecte d'enjardinament de Joan Mirambell de la font de l'Oreneta és un exemple paradigmàtic del Noucentisme tardà. A la font de l'Oreneta es van combinar els ideals d'equilibri i mesura propis d'aquest moviment per configurar un espai de trobada i contemplació, un jardí cívic on els elements construïts es fusionaven amb l'entorn natural i la vegetació autòctona es mantenia com a teló de fons.

Un camí ben definit i vorejat d'arbres condueix a la font, una àgora enmig del bosc, on la natura defineix el marc perimetral i les capçades dels arbres proporcionen ombra i frescor. Un pedró amb un poema de Guerau de Liost, dedicat a la font en baix relleu amb les lletres pintades de vermell, dona la benvinguda als caminants.

El desnivell de l'entorn és pronunciat, i la utilització d'elements de pedra permet forçar l'aterrassament i adaptar-se al terreny, creant dos nivells:

- el nivell inferior, amb el camí delimitat per un muret de pedra baix que segueix l'itinerari entre els troncs dels pollancres arrencats a banda i banda, recordant l'ordre clàssic i reforçant la idea d'un espai sagrat.

- el nivell superior, on es troba la font, a la qual s'accedeix per una escala. El disseny del paratge, amb línies simples i geomètriques, situa la font –element noucentista essencial– com a eix central i simbòlic. Al costat nord, el mur de contenció configura l'espai escènic en forma de semicercle. Té uns 2 metres d'alçada irregular i la vegetació es desborda pel seu límit superior. La font i l'estela blanca se situen al centre i un banc lineal recorre el mur a banda i banda de l'aigua per forçar la simetria. El marbre blanc del baix relleu contrasta amb la pedra tosca del seu marc i de la peça de granit que conté l'aigua. Al costat sud, l'espai queda emmarcat pels quatre pollancres encaixats al muret del camí. El bosc serà el teló de fons darrere els troncs que filtren la llum i les vistes.

VILADRAU, LLINDAR DE PAISATGES

Identificació dels valors observats des d'un punt de vista morfològic.

Els valors paisatgístics de Viladrau venen determinats per cinc paràmetres —topografia, traçat urbà, teixit edificat, aigua i vegetació— observats des d'un punt de vista morfològic des de diferents escales d'aproximació: la de l'entorn, l'escala del municipi i l'escala petita del nucli.

Des del punt de vista de la topografia, podem considerar Viladrau com un poble llindar de paisatges, entre el Parc Natural del Montseny i la conca hidrogràfica de les Guillerries. Un seguit de petites carenes es replega en sentit sud-oest/ nord-est i configura una seqüència de turons que són el suport topogràfic de Viladrau. Les dues rieres (la Major i la de les Corts) limiten el municipi a nord i a sud i els seus torrents recorren les vessants i travessen el poble. A les àrees planes, les zones més baixes, es troben camps de conreu i prats.

El poble es va configurar com un nucli compacte de cases al voltant d'una plaça situada al punt més alt d'una carena, a 820 m d'alçada. La plaça, en pendent, queda tancada sense vistes com una ciutadella per les façanes de les cases; per contra, els patis i jardins posteriors continguts per murs de contenció són miradors privilegiats.

El fort pendent de les vessants on se situa el poble origina, per un costat, carrers molt costeruts, que sovint s'han de resoldre amb rampa-escala i escales, i per l'altre, carrers i jardins privats continguts per murs i talussos. La morfologia del sòl fa que les vistes es multipliquin en diverses direccions: des del poble sobre la muntanya amb àmplies panoràmiques, i des de la muntanya, amb vistes sobre el conjunt compacte del poble.

Pel que fa al traçat urbà, l'estructura viària de Viladrau és una teranyina que s'adapta a la topografia i s'estén pel territori en uns fils que, per capil·laritat, es dispersen des del nucli cap a l'entorn natural. El nucli urbà està format per carrers estrets i petits que, de manera radial, surten de la plaça Major i, de manera concèntrica, queden encerclats per altres carrers, cosa que permet una mobilitat contínua. La carretera travessa el poble i s'incorpora a la mobilitat urbana. Tant els espais públics de la plaça Major com la placeta de l'Església queden confinats per tres accessos que li donen el caràcter medieval: porta del carrer d'Arbúcies (l'antic camí de Viladrau a Arbúcies); porta del carrer de Sant Segimon (antic camí marçaler a Sant Marçal); porta del carrer del Pare Claret (cap el carrer de la Rectoria i antic camí de Vic).

Ortofotopla de Viladrau 2024 Font: Google maps.

Els diferents tipus de vies de Viladrau s'han d'adaptar a la topografia, al pendent i als murs de contenció de terres. Les vies varien de categoria segons la seva nomenclatura, dimensionat i tipus d'urbanització, i van des del camí, passatge o carrer a vies més amples com passeigs i avingudes. O la carretera, que esdevé porta d'entrada: és una infraestructura paisatgística i de mobilitat de primer ordre, un cordó umbilical que connecta el poble amb el seu entorn, amb un traçat de muntanya verd i sinuós, amb grans visuals del Parc Natural del Montseny i del conjunt compacte urbà presidit pel campanar.

La diferència morfològica i de cotes entre carrers configura unes cruïlles singulars, uns nous espais urbans.

Quant al teixit edificat, el nucli antic de Viladrau, edificat i compacte, es vertebrava des de la plaça. Els seus murs de contenció perimetrals complementen el conjunt medieval.

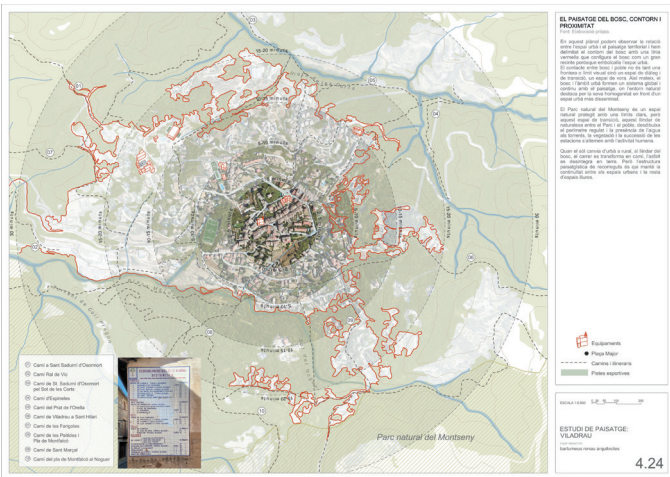
Alguns conjunts d'habitatges es van consolidar al seu entorn i al llarg dels antics camins de connexió, com l'antic veïnat de Puigtorrat o, ja a principis de segle XX, les cases adossades de planta baixa i pis del carrer Nou, i les cases amb jardí del carrer de Jacint Verdaguer (abans carrer de Can Joanic).

Per altra banda l'edificació residencial aïllada i envoltada de jardí de les noves urbanitzacions ha anat creixent de manera progressiva i radial pel nord i pel sud del nucli primitiu i s'ha sumat a les àrees de ciutat-jardí del passeig Ramon Bofill i del Pla de Montfalcó, que resseguia l'antic camí al Noguer, que van créixer a principis del segle XX.

Alguns d'aquests edificis, tant els públics com l'Ajuntament actual i l'Hostal Bofill o les fonts i el seu enjardinament, com les grans torres d'estiueig, formen part del catàleg de béns a protegir pel seu valor arquitectònic. D'altres, com els conjunts edificats històrics tenen valor testimonial del creixement urbà de Viladrau.

Les parcel·les queden delimitades per murs, murets i talussos i el verd privat, que sobrepassa aquests murs, envaeix els carrers. Fora del nucli, la seqüència del verd públic, els jardins privats i els espais-llindar entre edificació i carrer evidencien la porositat del teixit urbà, que es fusiona amb el verd.

Els darrers paràmetres que defineixen el paisatge de Viladrau són l'aigua i el verd, –les fonts i el bosc– que configuren un entorn natural amb unes condicions excepcionals per la proximitat de la muntanya, el sistema de fonts naturals repartit per tot el territori així com pel paisatge agrícola que forma part de la memòria col·lectiva del municipi.

El paisatge del bosc, contorn i proximitat. Autores: Estudi de Paisatge del nucli urbà de Viladrau en el seu context (2024).

El bosc és el que materialitza el contacte entre el nucli urbà i l'entorn natural; un espai de transició en transformació constant. El temps en modifica l'abast i la morfologia. El Parc Natural del Montseny és un espai natural protegit amb uns límits clars, però el bosc, llindar de naturalesa entre el Parc i el poble, desdibuixa el perímetre regulat. El bosc i l'àmbit urbà formen un sistema global i continu, on l'entorn natural destaca per la seva homogeneïtat enfront d'un espai urbà més disseminat. Cobreix com un mantell la muntanya, i experimenta canvis de textura o color segons l'hora del dia o l'estació de l'any, i és més o menys dens segons les solanes o les fondalades per on corre l'aigua. Marca el perímetre físic i visual del paisatge agrícola i delimita les terrasses de les feixes cultivades, sempre com a fons dels camps i dels camins. És un gran recinte verd que s'afegeix com a espai públic als altres espais lliures del poble, lloc de trobada que forma part de la vida quotidiana dels habitants de Viladrau, per ser recorregut, per fer-hi esport, per passejar i caminar sota els arbres. El bosc forma part del sistema del verd urbà –jardí, plaça i parc- i queda diluït dins d'una trama verda contínua. Al llindar del bosc, en la transició de sòl urbà a rural, el carrer es transforma en camí i l'asfalt es desintegra en terra assenyalant el final de l'urbà i l'inici del natural.

Aquests corredors verds se superposen al verd urbà amb elements que s'entrellacen visualment: la vegetació dels jardins privats, que formen un continu visual amb el carrer superposant-se a la canòpia dels arbres; les tanques verdes, que delimiten aquests jardins privats; els jardins posteriors del nucli urbà, que configuren una anella de verd; la constant presència de la muntanya i el bosc com a escenari de fons.

Avui en dia el bosc, lluny de la seva històrica imatge misteriosa –cau de bandolers i bruixes i origen de llegendes–, pren un simbolisme positiu que s'integra a la memòria identitària de Viladrau i al seu passat com a font de recursos i feina.

Els antics camins agrícoles i els cursos de l'aigua travessen la massa forestal. Les dues rieres i els seus torrents discorren paral·lels entre boscos i clarianes: Al sud, la riera Major, que va paral·lela a la carretera des de Viladrau fins a Masvidal, i al nord, la riera de les Corts.

Al llarg d'aquests itineraris d'aigua emergeixen de forma intermitent les fonts, uns espais de parada i contemplació dins del bosc. Una extensa xarxa de fonts naturals, encara visible, esquitxa el territori i deixa traces i vestigis com antics molins, ponts, noms de carrers o murals amb itineraris a les fonts, que fan referència constant a la memòria de l'aigua. L'aigua i les fonts són un tret diferencial en la memòria col·lectiva de Viladrau pel seu valor històric; pel seu valor paisatgístic –són els nodes que estructurin

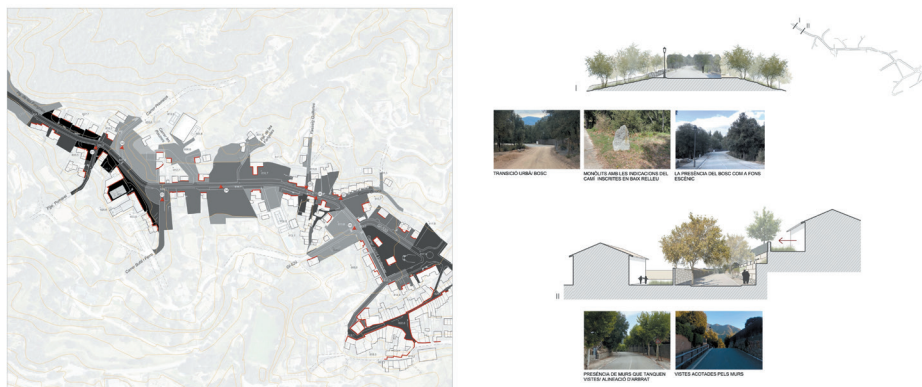
la xarxa d'itineraris a peu—; pel valor ecològic i econòmic d'un subsòl d'aigües freàtiques; i pel seu valor simbòlic —les paitides, dones d'aigua...—.

La majoria de les fonts són el resultat d'intervencions sense cap pretensió artística malgrat algunes excepcions com ara la Font del Miquel i la Font del Castanyer o la Font de l'Oreneta (de gran vàlua paisatgística i artística), que han esdevingut espais d'estada i berenades molt populars gràcies a un acurat tractament arquitectònic i paisatgístic.

EL PASSEIG DE LES FARIGOLES, UN EIX CÍVIC ENTRE PAISATGES

S'ha seleccionat el passeig de les Farigoles com a cas d'estudi per analitzar-lo detalladament, fixar la fotografia del seu estat actual i elaborar una diagnosi extrapolable a la resta de teixit urbà.

El passeig de les Farigoles avui dia és un eix cívic i equipat, però en els seus orígens va ser un camí rural de connexió entre el nucli antic i els pobles veïns, i més endavant a principis del segle XX va esdevenir un passeig arbrat i residencial. És un eix vertebrador de l'espai urbà de Viladrau al llarg del qual es van ordenant altres espais i equipaments sense perdre el caràcter i la continuïtat lineal del passeig, amb la morfologia i elements que el configuren com a tal: un espai de pas i de passeig d'amplada generosa, amb voreres a les dues bandes i una plantació alineada de plàtans que, a manera de pòrtic vegetal, a l'estiu projecta una ombra contínua, així com la construcció d'algunes torres d'estiueig amb grans jardins.

El Passeig de les Farigoles, frontissa entre paisatges. Autors: Estudi de Paisatge del nucli urbà de Viladrau en el seu context (2024).

Aquesta anàlisi ens permet alhora que reivindicar el seu potencial cívic, detectar els elements que el caracteritzen per estendre la diagnosi a tot l'àmbit del poble, ja que són elements que es repeteixen en altres espais de Viladrau:

- la seqüència rítmica d'arbres;
- els murs de contenció que són alhora banc i que fan de mirador;
- els monòlits amb poemes i indicacions de camins i fonts, i els pedrons com a suport del nom dels carrers;
- el ritme i la seqüència dels buits entre habitatges i altres edificis;
- els tancaments de les parcel·les, que acaben esdevenint la veritable façana dels carrers: tanques de jardí, murets de pedra i els antics portals d'entrada de les grans finques, elements del patrimoni arquitectònic local;
- la percepció dels jardins privats darrere els tancaments segons siguin tanques opaques (murs i murets) o tanques permeables (murets baixos i tanques vegetals) i el seu material, textura o color;
- el lllindar enjardinat entre habitatge i carrer que eixampla la seva secció;
- les transicions entre l'urbà i el bosc, entre carrer i camí, el canvi brusc del paviment;
- la contraposició de visuals fora del nucli urbà: les vistes panoràmiques queden restringides als jardins privats tret de l'obertura de vistes puntuals a llocs estratègics dels carrers.

A TALL DE CONCLUSIÓ: EL PAISATGE PERFORMATIU DE VILADRAU

Davant dels nous reptes climàtics, és fonamental reivindicar el potencial infraestructural del paisatge de Viladrau. A l'Estudi de Paisatge urbà que resumeix el present article vam identificar la infraestructura paisatgística de Viladrau que es configura en cinc eixos verds integren l'entorn natural dins de l'àmbit urbà. Els eixos, alguns són traces subjacents i altres més visibles, discorren de sud-oest a nord-est, encaixats als plecs topogràfics, i se superposen als torrents que aboquen les aigües de les rieres, amb la massa forestal de fons escènic. Formen un sistema natural i cohesionat que incorpora els espais lliures i els equipaments urbans del poble mentre manté la connectivitat ecològica i genera refugis climàtics naturals. De Nord a Sud són:

Eix Verd 1: Torrent del Camí de les Corts i Torrent de la Solana

Eix Verd 2: Torrent de la Zona Esportiva i Torrent de la Font del Castanuyer

Eix Verd 3: Torrent del Camp de Futbol

Eix Verd 4: Torrent dels Vernets, sota la Capella de la Pietat

Eix Verd 5: Torrent de la Font del Miquel (Arborètum)

